

3 VNĚJŠÍ DELIKTNÍ ODPOVĚDNOST ČLENA STATUTÁRNÍHO ORGÁNU ZA PORUŠENÍ ZAKROČOVACÍ POVINNOSTI

238. V předchozí kapitole jsem dospěl k závěru, že člen SO odpovídá spolu s obchodní korporací za újmu způsobenou vlastním konáním, kterým naplnil skutkovou podstatu deliktu dle § 2909 či § 2910 OZ, třebaže se deliktního konání dopustil při výkonu své funkce.
239. Vnější deliktní odpovědnost člena SO za deliktní konání, kterého se dopustil při plnění úkolů pro obchodní korporaci, je v německé a rakouské judikatuře a literatuře prakticky nesporná.²⁹⁸ V předchozí kapitole bylo rovněž na příkladech z rozhodovací praxe demonstrováno, že třebaže francouzský Kasační soud omezuje deliktní odpovědnost člena SO vůči třetím osobám pouze na delikty neslučitelné s obvyklým výkonem funkce, dospívá k obdobnému výsledku aplikace práva, jaký byl obhajován v předešlé kapitole (m. č. 168 a násl.). Deliktní odpovědnost nesamostatného pomocníka ve smyslu § 2914 OZ věty první za jeho deliktní konání je dovozována také v české doktríně (m. č. 82).²⁹⁹
240. O co se v zahraniční literatuře vede spor, je, zda a případně za jakých podmínek odpovídá člen SO spolu s obchodní korporací poškozené osobě za újmu, jejímuž vzniku bylo možné předejít, pokud by člen SO přijal preventivní opatření nebo proti jejímu vzniku jinak zakročil. Právě posouzení vnější deliktní odpovědnosti člena SO za opomenutí splnit zakročovací povinnost je předmětem této kapitoly.
241. Pro lepší ilustraci uvádím, že v této části práce zkoumám, zda člen SO odpovídá třetím osobám za opomenutí zakročit proti vzniku újmy způsobené například (i) pádem sněhu ze střechy rekreačního zařízení provozovaného obchodní korporací,³⁰⁰ (ii) vadným plynovým zařízením umístěným v bytě pronajatém

²⁹⁸ Viz poznámku pod čarou č. 296.

²⁹⁹ Čeští autoři neomezují své závěry o vnější deliktní odpovědnosti nesamostatného pomocníka na odpovědnost za jeho deliktní konání, ale hovoří obecně o odpovědnosti za deliktní jednání (tj. konání i opomenutí). Protože se však autoři nezaobírají specifiky deliktní odpovědnosti zástupce za nepřijetí preventivního opatření proti vzniku újmy hrozící z činnosti principála, mám za to, že autoři uvažují především o pomocníkově odpovědnosti za deliktní konání. Ke vztahu § 167 a § 2914 OZ viz m. č. 84.

³⁰⁰ Srov. rozsudek NS z 27. 6. 2007, sp. zn. 25 Cdo 1448/2006.

obchodní korporací,³⁰¹ či (iii) pracovním úrazem, kterému bylo možné předejít, pokud by byla zavedena opatření bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.³⁰²

242. Jak jsem vysvětlil v úvodní kapitole, odpovědnost za opomenutí splnit zakročovací povinnosti podle civilní úpravy a odpovědnost za nepravý omisivní trestný čin podle trestní úpravy jsou ovládány stejnými principy (m. č. 64 a násl.). V oblasti zakročovací povinnosti se proto prosazuje **akcesorický princip trestního práva**: Jednání nelze hodnotit jako trestné, není-li alespoň protiprávním jednáním podle práva civilního. Jinak řečeno, hodnotíme-li jednání pachatele jako trestné pro naplnění nepravého omisivního deliktu, musíme tím spíše jeho jednání hodnotit jako protiprávní v režimu civilního práva a za splnění ostatních podmínek delikt ní odpovědnosti jej povinovat k náhradě jím způsobené újmy. V dalším textu proto bez dalšího odůvodňování odkazují také na závěry trestněprávní rozhodovací praxe a vědy k nepravým omisivním trestným činům a případným diskrepancím se věnuji v závěru jednotlivých subkapitol.
243. Před dalším výkladem opakuji v úvodu uvedené, že v rámci mého zkoumání se z předpokladů delikt ní odpovědnosti zaměřuji především na protiprávnost. V publikaci se naopak zásadně nevěnuji otázce zavinění, vzniku a výše újmy a příčinné souvislosti. Číním tak proto, že tyto zbylé předpoklady delikt ní odpovědnosti nevykazují u člena SO zvláštní specifika. Bude-li naplněna podmínka protiprávního jednání člena SO, jsou ostatní podmínky zkoumány shodně jako u jiných účastníků právního styku (osob vystupujících ve vlastní záležitosti). Dospívám-li proto dále v textu k závěru o povinnosti člena SO nahradit třetí osobě újmu způsobenou jeho opomenutím, číním takový závěr vždy za předpokladu, že byla naplněna nejen podmínka protiprávnosti, ale také zbylé předpoklady delikt ní odpovědnosti.

3.1 Obecně k zakročovacím povinnostem dle § 2901 OZ

244. Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, musí podle § 2901 OZ věty první zakročít na ochranu jiného ten, kdo
- i. vytvořil nebezpečnou situaci,
 - ii. má nad ní kontrolu, nebo
 - iii. odůvodňuje-li to povaha poměru mezi osobami.
245. Dle § 2901 OZ věty druhé musí na ochranu jiného zakročít ten, kdo
- iv. může podle svých možností a schopností snadno odvrátit újmu, o níž ví nebo musí vědět, že hrozící závažností zjevně převyšuje, co je třeba k zákroku vynaložit.

³⁰¹ Srov. usnesení NS z 12. 5. 2012, sp. zn. 8 Tdo 349/2012 (srov. kapitolu 5, rozhodnutí č. 24).

³⁰² Srov. usnesení NS z 8. 4. 2014, sp. zn. 4 Tdo 436/2014 (srov. kapitolu 5, rozhodnutí č. 23).

- 246.** Tyto čtyři skutkové podstaty musíme odlišovat, neboť zakročovací povinnost podle každé z nich se aktivizuje při naplnění odlišné hypotézy a zákonodárce k jejich zavedení vedly rozdílné právně politické důvody. Obzvláště důsledně je nutné rozlišovat první tři skutkové podstaty, které nalezneme ve většině právních řádů, od skutkové podstaty poslední, tzv. samaritánské povinnosti, která je z právně komparativního hlediska výjimečná (více níže m. č. 387 a násl.).
- 247.** První tři skutkové podstaty nejsou v našem právu novinkou. Zakročovací povinnost odůvodněnou vytvořením nebezpečné situace, kontrolou nebezpečné situace a poměrem mezi osobami znalo naše právní prostředí i před 1. 1. 2014. Jako zdroj protiprávnosti za opomenutí splnit zakročovací povinnost sloužil § 415 OZ 1964.³⁰³
- 248.** Odpovědnost za porušení zakročovací povinnosti dle § 2901 OZ **představuje odpovědnost za opomenutí**³⁰⁴ **zakročít na ochranu absolutního práva**³⁰⁵

³⁰³ Srov. ELISCHER, D. Protiprávnost – co je jejím zdrojem v soukromém právu? *Časopis pro právní vědu a praxi*. [Online]. 2016, č. 4 [cit. 26.02.2021]. Dostupné v systému ASPI: „§ 415 OZ 1964 představoval obecně formulovaný princip generální prevence ve smyslu předcházení škodám, jenž byl legislativním provedením abstraktního principu neminem laedere: tj. každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zákonem chráněných hodnotách (zdraví, majetek, příroda, životní prostředí). § 415 byl proto chápán praxí i naukou jako nepodmíněná absolutní právní povinnost, tj. povinnost plynoucí ex lege uložená erga omnes. Byla nadto aplikována i na omisivní právní úkony.“ Z rozhodovací praxe srov. například rozsudek NS z 29. 7. 2004, sp. zn. 25 Cdo 1106/2003, v němž soudy shledaly pořadatele letního tábora odpovědného za újmu na zdraví způsobenou pádem vadné fotbalové branky na nezletilého při fotbalovém zápase, který pořadatel organizoval (dnes první skutková podstata), rozsudek NS z 28. 2. 2013, sp. zn. 25 Cdo 2819/2011, v němž byl vlastník lesa shledán odpovědným za újmu na zdraví způsobenou samovolným pádem nakaženého stromu na cyklotrasu (dnes druhá skutková podstata), nebo usnesení NS z 16. 5. 2002, sp. zn. 25 Cdo 1427/2001, ve kterém soud posuzoval odpovědnost nemocničního zařízení za újmu způsobenou skokem psychicky nemocného pacienta z okna (dnes třetí skutková podstata).

³⁰⁴ Srov. rozsudek NS z 27. 5. 2020, sp. zn. 25 Cdo 3510/2019: „Zvláštní podmínky, za nichž vznikne subjektu povinnost k náhradě škody způsobené jeho omisivním jednáním (nekonáním), pak stanoví § 2901 o. z. Za východisko právní úpravy, jež zakládá odlišný odpovědnostní režim v závislosti na tom, zda škoda vzešla z aktivního či pasivního jednání škůdce, lze považovat obecnou tezi, že každý by měl v zásadě bez výjimky odpovídat za své konání, tedy jednání, jímž aktivně ovlivňuje okolí a může zasáhnout do právní sféry jiného, avšak požadovat po osobě, aby zakročila na ochranu jiného, ačkoli se na kauzálním procesu vedoucím ke vzniku škody nijak nepodílela, je možno pouze ve specifických a zvláště odůvodněných případech.“ Srov. dále SZTEFEK, M. Kritické poznámky k prevenční povinnosti v občanském zákoníku. *Právní rozhledy*. [Online]. 2018, č. 2 [cit. 24. 4. 2018]. Dostupné z: www.beck-online.cz. MELZER, F. in MELZER, TĚGL. *Velký komentář. Sv. 9, komentář k § 2900, m. č. 62.*

³⁰⁵ Shodně v rakouském právu HARRER, M. in SCHWIMMAN, M. *ABGB-Praxiskommentar. Svazek 6. § 1293–1502 ABGB*. 3. vyd. Vídeň: LexisNexis, 2006, komentář k § 1295, m. č. 58). Nejvyšší soud, zdá se, dospívá k závěru, že prostřednictvím § 2901 OZ lze poskytnout ochranu také poškozenému, kterému byla způsobena čistá majetková škoda. K tomu srov. rozsudek NS z 28. 5. 2020, sp. zn. 25 Cdo 4536/2018: „Aby tedy bylo možno učinit závěr o odpovědnosti subjektu za vzniklou újmu v důsledku jeho opomenutí zakročít na ochranu jiného [dle § 2901 OZ – pozn. J.F.], bude vždy nutné prokázat naplnění všech znaků tohoto ustanovení, tzn. protiprávní jednání (zasahující do absolutního práva poškozeného či porušující tzv. ochrannou normu), vznik újmy, vztah příčinné souvislosti mezi těmito dvěma podmínkami, to vše při presumovaném zavinění.“ Závěr o založení odpovědnosti dle § 2901 OZ ve spojení s § 2910 OZ větou druhou (porušení ochranné normy) je však podle mého názoru v rozporu s východiskem, podle něhož „[u]stanovení § 2901 o. z. má subsidiární povahu a postihuje tak pouze případy, v nichž je vzhledem ke konkrétním okolnostem namísto dovédit povinnost subjektu zakročít

třetí osoby. Ustanovení § 2901 OZ přitom nezakládá samostatnou skutkovou podstatu náhrady újmy, ale pouze specifikuje podmínky, za kterých je možné opomenutí považovat za porušení povinnosti dle § 2910 OZ.³⁰⁶

249. Na rozdíl od odpovědnosti za porušení absolutního práva konáním musí k jednání škůdce přistoupit další okolnost, která vede ke vzniku újmy. Upustí-li například škůdce stojící na lešení z nedbalosti kladivo, které zraní kolemjdoucího, dopustil se bezprostředního zásahu do absolutního práva podle § 2910 OZ věty první. Pokud by škůdce „pouze“ nedbale položil kladivo na samý okraj lešení a to by o chvíli později v důsledku drobného zachvění spadlo a zranilo kolemjdoucího, způsobil by újmu opomenutím. Odpovídal by za ni podle první skutkové podstaty § 2901 OZ ve spojení s § 2910 větou první OZ, neboť vytvořil nebezpečnou situaci, aniž přijal preventivní opatření před vznikem újmy z ní pramenící (k odlišení konání a opomenutí srov. ještě m. č. 253 a 254).
250. Pro studium vnější delikttní odpovědnosti členu SO jsou relevantní především první, druhá a čtvrtá skutková podstata § 2901 OZ. Proto se v dalších částech publikace zaměřuji na ně. Po krátkém úvodu věnovaném první a druhé skutkové podstatě započínám svůj výklad rozbořem druhé skutkové podstaty (kontrola nebezpečné situace), neboť ta je způsobilá založit zakročovací povinnost členu SO v nejširším okruhu případů. V této kapitole se soustředím na vnější delikttní odpovědnost členu SO za opomenutí splnit **zakročovací povinnost proti nebezpečí vzniku újmy pramenící z provozu závodu obchodní korporace**, včetně situací, ve kterých dá člen SO ke vzniku takového nebezpečí vlastním jednáním podnět. Stranou zájmu naopak nechávám delikttní odpovědnost za opomenutí splnit zakročovací povinnost proti újmě hrozící z jiné (se závodem korporace nesouvisející) činnosti, neboť při takovém opomenutí člen SO zásadně nevystupuje jako zástupce korporace ve smyslu § 167 OZ.

3.2 Obecně k zakročovacím povinnostem dle první a druhé skutkové podstaty

251. Jak již vyplynulo z posledně uvedeného příkladu (m. č. 249), bylo by těžko ospravedlnitelné, aby zákon preferoval, ba dokonce chránil pouze poškozené,

na ochranu jiného, ačkoli jiná konkrétní zákonná či smluvní povinnost v tomto směru absentuje“ (takto NS tamtéž). Ochrana čisté majetkové škody prostřednictvím § 2901 OZ odmítá rovněž JANOUŠKOVÁ, A. *Náhrada škody při porušení smluvní a mimosmluvní povinnosti v občanském právu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, s. 182 a 183. Tamtéž na s. 192 autorka shrnuje: „Z hlediska delikttní odpovědnosti se proto domníváme, že § 2900 a § 2901 mají své místo pouze u povinnosti k náhradě újmy podle § 2910 věta první obč. zák. [...] Z tohoto pohledu se tak úloha § 2900 a § 2901 zásadněji nezměnila, pouze došlo ke stanovení dalších kritérií (okolnosti případu a zvyklosti soukromého života) a v kombinaci s § 2910 OZ věta první obč. zák. též k omezení náhrady pouze na případy, kdy škůdce zasáhl do absolutního práva poškozeného (vyloučena je náhrada čisté ekonomické škody).“

³⁰⁶ Srov. rozsudek NS z 28. 5. 2020, sp. zn. 25 Cdo 4536/2018.

kterým byla újma způsobena konáním.³⁰⁷ V souvislosti s vnější deliktní odpovědností zástupců právnické osoby takto Wagner správně poukazuje na to, že odlišné zacházení mezi újmou způsobenou konáním a újmou způsobenou opomenutím by vedlo k nedůvodnému znevýhodnění osob, které jsou v přímém kontaktu se zákazníky obchodní korporace.³⁰⁸

252. Občanský zákoník v § 2900 a § 2901 zakládá odlišný odpovědnostní režim v závislosti na tom, zda újma vzešla z aktivního či pasivního jednání; zatímco každá osoba zásadně odpovídá za své konání, za opomenutí odpovídá pouze za splnění některé ze čtyř skutkových podstat § 2901 OZ.³⁰⁹ Jinak ovšem **nelze činit právní postavení škůdce a poškozeného závislé pouze na tom, zda jednání škůdce hodnotíme jako konání, či opomenutí.** Hlavním cílem § 2901 OZ je proto v rámci systému deliktního práva **postavit naroveň právní postavení poškozeného a škůdce v případech újmy způsobené konáním a opomenutím a postavit najisto, že poškozený má právo na náhradu újmy také tehdy, je-li újma způsobena opomenutím.**³¹⁰
253. Konečně je před dalším výkladem vhodné upozornit, že není vždy jednoduché posoudit, zda újma byla způsobena konáním, nebo opomenutím. Názorný je příklad uváděný Canarisem: Člen SO farmaceutické společnosti, která odebírá a zpracovává krevní plazmu, nezajistil, aby byla odebraná krev obchodní korporací testována na virus HIV. Následně došlo k infekci jednoho z pacientů, kterému byla plazma podána. Canaris považuje uvedený příklad za případ újmy způsobené

³⁰⁷ Shodně SANDMANN, B. *Die Haftung von Arbeitnehmern, Geschäftsführern und leitenden Angestellten: zugleich ein Beitrag zu den Grundprinzipien der Haftung und Haftungsprivilegierung*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2001, s. 208 a 209. Na pozadí trestního práva KUČERA, P. *Opomenutí v trestním právu*. Disertační práce. Praha: Univerzita Karlova, 2018, s. 92: „O tom, že nebezpečí lze vytvořit nebo zvýšit stejně dobře jako konáním též opomenutím, svědčí nejlépe příklad: Nepodává-li zdravotník nemocnému léky (opomenutí), je to z právního hlediska v důsledku totéž, jako by mu podával léky nesprávně (konání).“ Srov. rovněž TICHÝ, L. Samaritánská povinnost v deliktním občanském právu – ideál či skutečnost? [Online]. *Právník*. 2019, č. 7 [cit. 8. 12. 2019]. Dostupné v systému ASPI: „Opomenutí je příčinou nikoliv ve smyslu přírodní, nýbrž právní kauzality. Opomenutí je kauzální ve vztahu ke škodě jenom tehdy, jestliže vyžadované jednání by bývalo zabránilo vzniku škody. Příčinnost je propojena s otázkou povinnosti péče. Opomenutí je příčinou škody, jestliže škodě by bývalo mohlo být jednáním zabráněno. Platí, že opomenutí je třeba považovat za rovnocenné konání. Existuje totiž právní povinnost zabránit škodnému následku.“

³⁰⁸ Wagner takto přesvědčivě argumentuje, že těžko nalezneme důvod, proč vystavovat jiné deliktní odpovědnosti například zdravotní sestru, která z lehké nedbalosti aplikuje pacientu pro jeho zdraví nebezpečnou látku (*unmittelbare Rechtsgutsverletzungen*), a pásového pracovníka, kterému upadl výrobek na zem, ale on jej poškozený vrátil na pás a jenž později zranil koncového zákazníka (*mittelbare Rechtsgutsverletzung*) (WAGNER, G. in HABERSACK. *Münchener Kommentar*. Sv. 6, komentář k § 823, m. č. 120). Obdobně Dieckmann, který obhájí deliktní odpovědnost člena SO za opomenutí zakročít na ochranu absolutního práva také s poukazem na to, že posouzení, zda újma byla způsobena konáním (*unmittelbar*), nebo opomenutím (*mittelbar*), je odvislá od hodnotového úsudku (*Wertungsfrage*), a dovozením deliktní odpovědnosti člena SO za opomenutí se vyvarujeme právní nejistoty s tím spojené (DIECKMANN, A. 30 Jahre „Baustoff-Entscheidung“ und ihre Relevanz für die Organaußenhaftung von heute. *Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht*. 2020, č. 6, s. 1071).

³⁰⁹ Srov. rozsudek NS z 28. 5. 2020, sp. zn. 25 Cdo 4536/2018.

³¹⁰ Neznamená to však, že by ustanovení stavělo konání a opomenutí naroveň (srov. TICHÝ, HRÁDEK. *Deliktní právo*, m. č. 145).

opomenutím, přičemž podle jeho názoru nemůže „nikdo vážně zpochybňovat“ povinnost členu SO nahradit tím způsobenou újmu.³¹¹ Kleindiek názoru Canarise oponuje. Třebaže ani on nerozporuje, že člen SO je v takovém případě delikttně odpovědný, hodnotí jednání členu SO jako konání (*unmittelbare Rechtsgutverletzung*), neboť chyba v organizaci obchodní korporace je v uvedeném případě takové intenzity, že „nezbytně vede k porušení právního statku třetí osoby“.^{312, 313}

254. Již z právé uvedeného plyne, že rozlišování mezi újmou způsobenou konáním a újmou způsobenou opomenutím zakročít proti nebezpečí, které povinná osoba vytvoří či kontroluje, nelze přeceňovat. V delikttním právu nám může taková kategorizace pomoci terminologicky uchopit a zařadit jednotlivé figury. **Posouzení delikttní odpovědnosti za zaviněný zásah do absolutního práva způsobený konáním a opomenutím by se však neměly lišit.**
255. Funkci komentovaného ustanovení spočívající ve sjednocení postavení poškozených, kterým vznikla újma zásahem do absolutních práv konáním a opomenutím, a marnost snahy o exaktní rozlišování újmy způsobené konáním a opomenutím musíme mít při dalším výkladu na paměti. Z právé uvedeného mimo jiné plyne, že **dovozujeme-li vnější delikttní odpovědnost členu SO za újmu způsobenou konáním (srov. kapitolu 2), nemůže nás překvapit ani jeho vnější delikttní odpovědnost za opomenutí.**
256. Konečně zbývá dodat, že ustanovení § 2901 OZ není jediné, které zakládá delikttní odpovědnost za opomenutí splnit zakročovací povinnost. Ustanovení o závazcích z deliktů obsahují řadu pravidel, která rozvádějí zakročovací povinnost ve zvláštních případech. Pro tuto monografii klíčové je ustanovení § 2924 OZ upravující odpovědnost provozovatele závodu. Ustanovení § 2924 OZ neobsahuje pravidlo chování, které bychom nedovodili z obecných ustanovení § 2900, § 2901 a § 2910 OZ.³¹⁴ Ustanovení § 2924 OZ plní v části, ve které zakládá odpovědnost za opomenutí, funkci kodifikované zakročovací povinnosti spojené s provozem

³¹¹ LARENZ, K., CANARIS, C. *Lehrbuch des Schuldrechts. Svazek 2. Besonderer Teil*. Mnichov: C. H. Beck, 1994, s. 422.

³¹² KLEINDIEK. *Deliktshaftung*, s. 464. Viz rovněž Dieckmann v poznámce pod čarou č. 308.

³¹³ Srov. rovněž NS v rozsudku z 11. 6. 2020, sp. zn. 25 Cdo 3108/2019: „V některých případech je složité rozhodnout, zda se v konkrétním případě jedná o aktivní konání, anebo pasivní opomenutí, pomoci mohou následující kritéria: kdo založil nebo zvýšil nebezpečí pro cizí právní statek, jedná; kdo neodvrátil existující nebezpečí, aniž by je zvýšilo jeho konání, opomíjí [...]. Odpověď na otázku, které z ustanovení § 2900 a § 2901 o. z. na určitou situaci dopadá, nemusí být vždy zcela jednoznačná, neboť se bude odvíjet od skutkového stavu věci a od tvrzení poškozeného o tom, jakým způsobem bylo do jeho práv zasazeno. V některých případech se bude zřejmě jednat o kombinaci obou možných způsobů porušení právní povinnosti – tedy jak konání, tak opomenutí (za splnění předpokladů § 2901, jež vymezují podmínky odpovědnosti úžeji). Koná-li vlastník při správě věci a při nakládání s ní způsobem, jenž vyvolá újmu třetí osoby, dopustí se porušení § 2900 o. z. Vytvoří-li vlastník při správě předmětu svého vlastnictví a nakládání s ním nebezpečnou situaci, resp. bude-li mít kontrolu nad nebezpečím hrozcím jinému od předmětu jeho vlastnictví, a přitom neučiní dostatečná opatření k odvrácení hrozcí újmy, poruší povinnost plynoucí z § 2901 o. z.“ Srov. rovněž usnesení NS z 28. 8. 2014, sp. zn. 6 Tdo 499/2014 (srov. kapitolu 5, rozhodnutí č. 25 a tam podaný rozbor).

³¹⁴ Srov. MELZER, F. in MELZER, TÉGL. *Velký komentář. Sv. 9, komentář k § 2924, m. č. 23 a 74 až 79.*

zařízení sloužícího k výdělečné činnosti a pouze zjednodušuje důkazní postavení poškozeného.³¹⁵ Podle § 2924 OZ nemusí poškozený prokazovat nejen zavinění škůdce,³¹⁶ ale ani skutečnosti zakládající protiprávnost jednání provozovatele a kritéria objektivní přičitatelnosti.³¹⁷ Izolovaně nahlíženo nestaví § 2924 OZ poškozeného do lepšího hmotněprávního postavení, než činí již § 2901 OZ a § 2910 OZ. V dalších částech výkladu proto začasťe uvažují o případech podřaditelných pod § 2924 OZ, aniž bych na toto ustanovení zvlášť odkazoval, a soustředím se na posouzení odpovědnosti dle § 2901 OZ.

3.3 Druhá skutková podstata (kontrola nebezpečné situace)

- 257.** Analýzu vnější delikt ní odpovědnosti člena SO za opomenutí splnit zakročovací povinnost je třeba započít rozbořem druhé skutkové podstaty § 2901 OZ, která je způsobila založit vnější delikt ní odpovědnost člena SO v nejširším okruhu případů. Podle ní má při zohlednění okolností případu a zvyklostí soukromého života zakročovací povinnost ten, kdo má nad nebezpečnou situací „kontrolu“.
- 258.** Jednoduchým jazykovým výkladem bychom mohli uzavřít, že člen SO, jako osoba nadaná generálním zástupčím oprávněním a vnitřní rozhodovací působností, má co do nebezpečí pramenícího z činnosti korporace zakročovací povinnost. Bylo by takto možné argumentovat, že nikoli obchodní korporace jako právnická osoba, ale právě člen SO je originárním adresátem zakročovací povinnosti podle druhé skutkové podstaty, neboť je to on, kdo fakticky kontroluje nebezpečí pramenící z činnosti korporace; nepřijme-li člen SO nezbytná

³¹⁵ Srov. MELZER, F., tamtéž, komentář k § 2924, m. č. 74 až 79.

³¹⁶ Srov. MELZER, F., tamtéž, komentář k § 2924, m. č. 13 až 16 a m. č. 74 až 79 a tam uvedený rozbor, že § 2924 OZ vychází z koncepce subjektivní odpovědnosti za objektivizované zavinění odborníka s přenesením důkazního břemene. Srov. rovněž BEZOUŠKA, P. in HULMÁK. *Komentář. Zvláštní část*, komentář k § 2924, m. č. 7 a 14 až 16, který dovozuje, že § 2924 OZ je vybudován na principu zavinění s možností exkulpace. Opačně NS v rozsudku z 27. 6. 2019, sp. zn. 25 Cdo 1127/2018: „Jak vyplývá z citovaného ustanovení [§ 2924 OZ – pozn. J. F.], škodu způsobenou provozem hradí provozovatel bez ohledu na zavinění i na porušení právní povinnosti. Jde tedy o odpovědnost objektivní, avšak vzhledem k zakotvení liberačních důvodů nejde o odpovědnost absolutní.“ Odlišný závěr o subjektivní a objektivní odpovědnosti provozovatele závodu dle § 2924 OZ však zásadně nevede k odlišným výsledkům aplikace práva. Rozdíly mezi delikty vyžadujícími subjektivní odpovědnost za objektivizované zavinění a delikty vycházejícími z objektivní odpovědnosti s možností liberace se začasťe stírají. V kontextu odpovědnosti provozovatele závodu srov. MELZER, F. in MELZER, TÉGL. *Velký komentář. Sv. 9*, komentář k § 2924, m. č. 113: „V některých případech se může toto objektivizované zavinění velmi blížit objektivní odpovědnosti. Rozdíl mezi subjektivní a objektivní odpovědností v tomto případě spočívá v možnosti exkulpace. O objektivní odpovědnost jde tehdy, pokud by daná osoba odpovídala i v případě, kdyby sám výkon určité činnosti nebyl zaviněný (např. delikt ně nezpůsobitý člověk by započal provozovat technologické zařízení), kdy by rozhodoval prostý fakt výkonu této činnosti. Pokud by však absence delikt ní způsobilosti při výkonu příslušné činnosti vedla ke zproštění odpovědnosti, nacházíme se na půdě subjektivní odpovědnosti.“

³¹⁷ Srov. MELZER, F., tamtéž, komentář k § 2924, m. č. 74 až 79.